

Sygnaliści

Sygnaliści – przyjmowanie zgłoszeń zewnętrznych

Zgodnie z ustawą o ochronie sygnalistów z 14 czerwca 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 928), Centralne Biuro Antykorupcyjne realizuje swoje zadania w zakresie przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych.

Zgłoszenie zewnętrzne to procedura umożliwiająca przekazanie informacji o naruszeniach prawa do instytucji, która nie jest częścią struktury organizacyjnej podmiotu prawnego, w którym osoba fizyczna dokonująca zgłoszenia, w kontekście związanym z pracą, jest lub była:

1. pracownikiem;
2. kandydatem do pracy/służby, który uzyskał informację o naruszeniu prawa w procesie rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy;
3. osobą świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
4. przedsiębiorcą wykonującym usługi;
5. osobą świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
6. praktykantem, stażystą i wolontariuszem;
7. funkcjonariuszem, żołnierzem.

Bez „kontekstu związanego z pracą” nie możemy mówić o posiadaniu statusu sygnalisty w rozumieniu ustawy o ochronie sygnalistów, nawet jeśli dokonane zgłoszenie naruszenia prawa mieści się w katalogu spraw objętych ustawą.

Zgłoszenia zewnętrznego można dokonać:

Pocztą tradycyjną na adres CBA, ul. Poleczki 3, 02-822 Warszawa (w podwójnej kopercie z dopiskiem „Zgłoszenie zewnętrzne sygnalisty”);

Przez e-mail na adres: sygnal@cba.gov.pl (z tytułem „Zgłoszenie zewnętrzne sygnalisty”);

Osobiście – wniosek o spotkanie możesz wysłać na jeden ze wskazanych powyżej sposobów lub umówić się telefonicznie dzwoniąc na infolinię 800 808 808.

Wyżej wymienione opcje kontaktu przeznaczone do zgłoszeń zewnętrznych zapewniają kompletność, poufność i integralność danych, w tym ich odpowiednie zabezpieczenie przed dostępem osób nieupoważnionych oraz pozwalają na bezpieczne ich przetwarzanie w celu umożliwienia prowadzenia dalszego postępowania wyjaśniającego.

WAŻNE!

CBA nie przyjmuje zgłoszeń anonimowych, ponieważ każde zgłoszenie wymaga szczegółowej weryfikacji i analizy. Sygnalista musi podać swoją tożsamość oraz dane kontaktowe, aby CBA mogło prowadzić skuteczne postępowanie wyjaśniające i zapewnić pełną ochronę prawną osobom składającym zgłoszenia.

Czym jest naruszenie prawa?

Naruszenie prawa to każde działanie lub zaniechanie niezgodne z przepisami lub takie, które ma doprowadzić do tego, aby przepisy obejść.

Naruszenie prawa może dotyczyć:

1. korupcji;
2. zamówień publicznych;
3. usług, produktów i usług finansowych;
4. przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
5. bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami,
6. bezpieczeństwa transportu;
7. ochrony środowiska;

8. ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
9. bezpieczeństwa żywności i pasz;
10. zdrowia i dobrostanu zwierząt;
11. zdrowia publicznego;
12. ochrony konsumentów;
13. ochrony prywatności i danych osobowych;
14. bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
15. interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
16. rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznych zasad konkurencji pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
17. konstytucyjnych wolności praw człowieka i obywatela.

Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że stanowi informację o naruszeniu prawa.

Odpowiedzialność za fałszywe zgłoszenie zewnętrzne naruszenia prawa

Zgłoszenie może być dokonywane wyłącznie w dobrej wierze a złożenie nieprawdziwego zgłoszenia jest zakazane. Ustawodawca wprowadził kary dla osób, które dokonują zgłoszenia, chociaż wiedzą, że do naruszenia prawa nie doszło, a tym samym przekazują nieprawdziwe informacje. Za takie działania, zgodnie z art. 57 ustawy o sygnalistach, grozi grzywna, kara ograniczenia wolności albo kara więzienia do lat 2, natomiast Centralne Biuro Antykorupcyjne ma prawny obowiązek skierowania do organów ścigania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Ustawa o ochronie sygnalistów nie zwalnia sygnalisty z odpowiedzialności karnej za popełniony czyn zabroniony.

Szczegółowe regulacje dotyczące zgłoszeń zewnętrznych, a także zakres przedmiotowy spraw, które mogą dotyczyć zgłoszenia oraz warunki objęcia sygnalisty ochroną, znajdują się w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. z 2024 r. poz. 928).

[link do ustawy](#)

W przypadku gdy Państwa zgłoszenie nie dotyczy zdarzeń objętych procedurą zgłoszeń zewnętrznych, rozpatrywanych przez CBA, zachęcamy do kontaktu z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich:

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

<https://bip.brpo.gov.pl>

Przetwarzanie danych osobowych

Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego zapewnia, że dostęp do danych osobowych sygnalisty uzyskują tylko osoby upoważnione.

Szef CBA realizuje prawo dostępu do danych osobowych osób wskazanych w zgłoszeniu lub osób, których dotyczy zgłoszenie, z wyłączeniem informacji o źródle danych osobowych, chyba że sygnalista nie spełnia warunków wskazanych w art. 6 ustawy albo wyraził zgodę na ujawnienie tożsamości.

Szef CBA zapewnia, że dane osobowe będą przetwarzane na podstawie

- art. 6 ust. 1 lit e) RODO: przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi, w związku z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. z 2024 r. poz. 928) – zwanej dalej ustawą o ochronie sygnalistów, w celu realizacji zadań związanych z obsługą zgłoszeń zewnętrznych;

- art. 9 ust. 2 lit g) RODO w związku z art. 8 ustawy o ochronie sygnalistów – jeżeli takie dane osobowe zawarte są w zgłoszeniu zewnętrznym.

Szef CBA przechowuje dane osobowe, które przetwarza w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie zewnętrzne do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych lub zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami. Po tym czasie dane osobowe są usuwane chyba, że dokumenty związane ze zgłoszeniem stanowią część akt postępowań przygotowawczych lub spraw sądowych lub sądowo administracyjnych. Usuwanie danych osobowych, niszczenie dokumentów związanych ze zgłoszeniem dokonuje się w przypadkach i w terminach określonych a art. 8 ust 4,8-10 ustawy.

Szef CBA zbiera tylko niezbędne dane. Dane niemające znaczenia dla zgłoszenia nie są zbierane. Dane przypadkowo zebrane są niezwłocznie usuwane, nie później niż do upływu 14 dni od momentu ustalenia, że nie są niezbędne.